ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย
ที่ สกส. 15 /2562
เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

---

1. เหตุผลในการออกประกาศ

สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาส่งเสริมเศรษฐกิจตามนโยบายของภาครัฐและเป็นส่วนสำคัญของระบบสถาบันการเงินไทย ดังนั้นเพื่อให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีความมั่นคงแข็งแกร่ง และมีภูมิต้านทานที่ดี สามารถปฏิบัติตามพันธกิจได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเพื่อรักษาเสถียรภาพของระบบสถาบันการเงินโดยรวมของประเทศ ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงกำหนดให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจดำรงเงินกองทุนให้เพียงพอรองรับความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

ที่ผ่านมาธนาคารแห่งประเทศไทยกำกับดูแลด้านเงินกองทุนโดยอ้างอิงจากหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการกำกับดูแลสถาบันการเงินตามมาตรฐานสากลที่พัฒนาโดย Basel Committee on Banking Supervision ซึ่งได้กำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับความเพียงพอของเงินกองทุนโดยพิจารณาจากปริมาณความเสี่ยงที่เกิดจากการดำเนินธุรกิจ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากสถาบันการเงินเฉพาะกิจมีลักษณะการดำเนินธุรกิจที่ใกล้เคียงกับธนาคารพาณิชย์แต่มีขอบเขตการทำธุรกิจที่จำกัดและซับซ้อนน้อยกว่าธนาคารพาณิชย์โดยทั่วไป ดังนั้น เพื่อให้การกำกับดูแลมีความสอดคล้องกัน ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงนำหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์มาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการกำกับดูแลความมั่นคงของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

นอกจากนี้ ในการกำหนดหลักเกณฑ์กำกับดูแลสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ธนาคารแห่งประเทศไทยยังได้คำนึงถึงลักษณะธุรกิจของสถาบันการเงินเฉพาะกิจบางแห่งที่อาจมีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากธุรกิจธนาคารพาณิชย์ทั่วไปหรือมีการกระจุกตัวในธุรกิจบางประเภท เช่น ภาระผูกพันที่เกิดจากการรับประกันความเสี่ยง เป็นต้น จึงได้กำหนดให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจบางแห่งที่ทำธุรกรรมดังกล่าว ดำรงอัตราส่วนปริมาณธุรกรรมเทียบเคียงกับเงินกองทุนเพิ่มเติมควบคู่ไปกับอัตราส่วนความเพียงพอของเงินกองทุนซึ่งคำนวณจากการประเมินความเสี่ยง

ในการออกประกาศฉบับนี้ เพื่ออ้างอิงอำนาจตามกฎหมายให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม โดยสาระสำคัญของหลักเกณฑ์ไม่มีการเปลี่ยนแปลงจากหลักเกณฑ์เดิม โดยยังคงกำหนดให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำ รวมทั้งครอบคลุมถึงการประเมินความเพียงพอของเงินกองทุนตามลักษณะความเสี่ยงของตนเอง และการเปิดเผยข้อมูลของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและส่งเสริมธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

สกสป40-งท00003-2562090 2

งท000	วันที่ 2 ก.ย. 2562

2. อำนาจตามกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 120/1 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ธนาคารแห่งประเทศไทยโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจถือปฏิบัติตามที่กำหนดในประกาศฉบับนี้

3. ประกาศที่ยกเลิก

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สกส. 7/2559 เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ลงวันที่ 11 ตุลาคม 2559

4. ขอบเขตการบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับกับธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย บรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม และบรรษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย

5. เนื้อหา

5.1 คำจำกัดความ

ในประกาศฉบับนี้

“สถาบันการเงินเฉพาะกิจ” หมายความว่า สถาบันการเงินของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น ได้แก่ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย บรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม และบรรษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย

5.2 หลักการ

หลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนสำหรับสถาบันการเงินเฉพาะกิจตามประกาศฉบับนี้ มีรายละเอียด ดังนี้

(1) การดำรงเงินกองทุน ประกอบด้วย 3 Pillars ดังนี้

Pillar 1 การดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำ (Minimum capital requirement)

Pillar 1 เป็นหลักเกณฑ์ที่กำหนดให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำเพื่อรองรับความเสี่ยงที่สำคัญ ได้แก่ ความเสี่ยงด้านเครดิต[1] (Credit risk) ความเสี่ยงด้านตลาด[2] (Market risk) และความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ[3] (Operational risk) ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด รวมทั้งการกำหนดวิธีการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงที่สามารถสะท้อนความเสี่ยงที่แท้จริงได้

Pillar 2 การกำกับดูแลโดยทางการ (Supervisory review process)

Pillar 2 ระบุให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจควรมีเงินกองทุนสูงกว่าเงินกองทุนขั้นต่ำตาม Pillar 1 เพื่อรองรับความเสี่ยงที่ไม่ครอบคลุมใน Pillar 1 เช่น ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยในบัญชีเพื่อการธนาคาร และความเสี่ยงในการกระจุกตัวของลูกหนี้ เป็นต้น นอกจากนี้ Pillar 2 ยังกำหนดให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีระบบการบริหารความเสี่ยงที่ดี โดยสถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องมีกระบวนการประเมินความเพียงพอของเงินกองทุนโดยคำนึงถึงความเสี่ยงทุกด้านของตนเองและมีการทดสอบภาวะวิกฤตที่เหมาะสม

ธนาคารแห่งประเทศไทยจะตรวจสอบ ติดตาม และประเมินระบบบริหารความเสี่ยง รวมถึงกระบวนการประเมินความเพียงพอของเงินกองทุนของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ซึ่งอาจมีความแตกต่างกันตามลักษณะเฉพาะของสถาบันการเงินเฉพาะกิจแต่ละแห่ง ตลอดจนดำเนินมาตรการกับสถาบันการเงินเฉพาะกิจแต่ละแห่งอย่างเหมาะสมและทันกาล

Pillar 3 การใช้กลไกตลาดในการกำกับดูแล (Market discipline)

Pillar 3 มีวัตถุประสงค์ให้ใช้กลไกตลาดในการกำกับดูแล เพื่อเสริมการกำกับดูแลตาม Pillar 1 และ Pillar 2 โดยกำหนดให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำรงเงินกองทุน ระดับความเสี่ยงและระบบการบริหารความเสี่ยงของตนเอง เพื่อให้บุคคลภายนอกหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในตลาด เช่น ผู้ลงทุน คู่ค้า และผู้ฝากเงิน เป็นต้น สามารถใช้ข้อมูลดังกล่าวในการวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ซึ่งจะเป็นกลไกตลาดที่สำคัญในการผลักดันให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีระบบการบริหารความเสี่ยงที่ดี นอกเหนือจากการควบคุมภายในของสถาบันการเงินเฉพาะกิจเองและการกำกับดูแลโดยธนาคารแห่งประเทศไทย

---

[1] ความเสี่ยงด้านเครดิต หมายความว่า ความเสี่ยงที่ลูกหนี้หรือคู่สัญญาของสถาบันการเงินเฉพาะกิจไม่สามารถปฏิบัติได้ตามสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการให้สินเชื่อ การลงทุน และการก่อภาระผูกพัน เช่น ลูกหนี้ไม่สามารถชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ยตามที่ตกลงไว้กับสถาบันการเงินเฉพาะกิจได้ ทำให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจในฐานะเจ้าหนี้เกิดความเสียหาย เป็นต้น

[2] ความเสี่ยงด้านตลาด หมายความว่า ความเสี่ยงที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจอาจได้รับความเสียหายเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าของฐานะทั้งที่อยู่ในงบแสดงฐานะทางการเงินและรายการนอกงบดุลที่เกิดจากการเคลื่อนไหวของอัตราดอกเบี้ย ราคาตราสารทุน อัตราแลกเปลี่ยน และราคาสินค้าโภคภัณฑ์ โดยการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยและราคาตราสารทุนอาจเกิดจากปัจจัยตลาดทั่วไป (General market risk) และ/หรือ ปัจจัยเฉพาะของผู้ออกตราสารนั้น (Specific risk)

[3] ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ หมายความว่า ความเสี่ยงที่อาจเกิดความเสียหายต่าง ๆ อันเนื่องมาจากความไม่เพียงพอหรือความบกพร่องของกระบวนการภายใน บุคลากร และระบบงาน ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ หรือจากเหตุการณ์ภายนอก รวมถึงความเสี่ยงด้านกฎหมาย (เช่น ความเสี่ยงต่อการถูกฟ้องร้อง หรือดำเนินคดีตามกฎหมาย ถูกทางการเปรียบเทียบปรับ รวมทั้งความเสียหายที่ได้รับจากการตกลงกันนอกชั้นศาล เป็นต้น) แต่ไม่รวมความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic risk) และด้านชื่อเสียง (Reputational risk)

อนึ่ง ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำ หรือ Pillar 1 เท่านั้น โดยในอนาคตหากมีความจำเป็นในการบังคับใช้หลักการใน Pillar 2 และ Pillar 3 ธนาคารแห่งประเทศไทยจะประกาศกำหนดต่อไป

(2) การดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนต่อภาระผูกพันจากการรับประกันความเสี่ยง

สำหรับสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่ทำธุรกรรมหลักเกี่ยวกับการรับประกันความเสี่ยงอาจต้องดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนต่อภาระผูกพันที่เกิดจากการรับประกันความเสี่ยงเพิ่มเติมด้วย เพื่อควบคุมปริมาณการทำธุรกรรมดังกล่าวให้เหมาะสม ตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด โดยในเบื้องต้นธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนต่อภาระผูกพันที่เกิดจากการรับประกันความเสี่ยงเพิ่มเติมควบคู่ไปกับอัตราส่วนเงินกองทุนตามหลักเกณฑ์ Basel II ส่วนในกรณีของบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม หากมีการทำธุรกรรมรับประกันความเสี่ยงนอกเหนือจากโครงการค้ำประกันสินเชื่อผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมตามนโยบายรัฐบาล (Portfolio Guarantee Scheme: PGS) อย่างมีนัยสำคัญ ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจกำหนดให้ดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนเพิ่มเติมได้ ตามที่จะประกาศกำหนดต่อไป

ทั้งนี้ ประกาศฉบับนี้เป็นประกาศหลักในชุดประกาศที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลเงินกองทุนของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ซึ่งระบุข้อกำหนดหลักที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจจะต้องถือปฏิบัติ โดยให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจอ้างอิงรายละเอียดตามหลักเกณฑ์ในประกาศย่อยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยองค์ประกอบของเงินกองทุนของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

2. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

3. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลความเสี่ยงด้านตลาดและการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านตลาดของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

4. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์เสี่ยงด้านปฏิบัติการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

5. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนต่อภาระผูกพันที่เกิดจากการรับประกันความเสี่ยงของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย

5.3 การดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำ (Minimum capital requirement)

ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดเกณฑ์การดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำโดยใช้อัตราส่วนระหว่างเงินกองทุนทั้งสิ้นและสินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้น โดยเมื่อสิ้นวันหนึ่ง ๆ อัตราส่วนระหว่างเงินกองทุนทั้งสิ้นกับสินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้นต้องไม่ต่ำกว่าอัตราส่วนเงินกองทุนขั้นต่ำที่กำหนด ดังนี้

$$\frac{\text{เงินกองทุนทั้งสิ้น}}{\text{สินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้น}} \geq \text{อัตราส่วนเงินกองทุนขั้นต่ำ}$$

ทั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดอัตราส่วนการดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำตามข้อ 5.3.1 องค์ประกอบของเงินกองทุนทั้งสิ้นตามข้อ 5.3.2 และการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้น ซึ่งประกอบด้วยสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต สินทรัพย์เสี่ยงด้านตลาด และมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์เสี่ยงด้านปฏิบัติการ ตามข้อ 5.3.3

5.3.1 อัตราส่วนการดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำ

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำทั้งสิ้นเมื่อสิ้นวันหนึ่ง ๆ เป็นอัตราส่วนกับสินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้น (Total capital ratio) ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 8.5 โดยมีเงื่อนไขว่าเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้น (Tier 1 ratio) ต้องเป็นอัตราส่วนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 4.25 ทั้งนี้ เงินกองทุนชั้นที่ 2 ต้องมีจำนวนสูงสุดไม่เกินเงินกองทุนชั้นที่ 1 และการคำนวณอัตราส่วนดังกล่าวให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้ยอดรวมของทุกสำนักงานและใช้มูลค่าตามบัญชี ณ วันที่คำนวณ[4]

5.3.2 องค์ประกอบของเงินกองทุน

ให้เงินกองทุนทั้งสิ้นของสถาบันการเงินเฉพาะกิจมีองค์ประกอบตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยองค์ประกอบของเงินกองทุนของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ซึ่งกำหนดให้เงินกองทุนทั้งสิ้นประกอบด้วยเงินกองทุนชั้นที่ 1 (Tier 1) เงินกองทุนชั้นที่ 2 (Tier 2) และรายการหักจากเงินกองทุน

5.3.3 การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยง

ให้สินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้นของสถาบันการเงินเฉพาะกิจเท่ากับผลรวมของสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต สินทรัพย์เสี่ยงด้านตลาด และมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์เสี่ยงด้านปฏิบัติการ โดยอ้างอิงหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงแต่ละด้าน ดังนี้

(1) การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตของรายการต่าง ๆ ได้แก่ สินทรัพย์และรายการนอกงบดุลทุกรายการที่อยู่ในบัญชีเพื่อการธนาคาร ธุรกรรมขายโดยมีสัญญาว่าจะซื้อคืน/ซื้อโดยมีสัญญาว่าจะขายคืน และธุรกรรมยืม/ให้ยืมหลักทรัพย์ (Repo-style transaction) ธุรกรรมอนุพันธ์ รวมถึงสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลทุกรายการในบัญชีเพื่อการค้าของสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่มีปริมาณธุรกรรมในบัญชีเพื่อการค้าอยู่ในระดับที่ไม่มีนัยสำคัญ ซึ่งไม่เข้าเกณฑ์ที่จะต้องดำรงเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านตลาด ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ดังต่อไปนี้

(1.1) หลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต

ธนาคารแห่งประเทศไทยอนุญาตให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้วิธีการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์

---

[4] กรณีรายการสินทรัพย์ในงบแสดงฐานะการเงิน ในส่วนของการบันทึกบัญชีให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีและประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่เกี่ยวข้อง สำหรับการคำนวณอัตราส่วนการดำรงเงินกองทุนทั้งสิ้นต่อสินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้นนั้น ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจที่เลือกใช้ Settlement date accounting ในการบันทึกบัญชีปรับปรุงรายการดังกล่าวเสมือนใช้ Trade date accounting เพื่อให้การดำรงเงินกองทุนของสถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นมาตรฐานเดียวกัน

การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ได้ 2 วิธี คือ Standardised Approach (วิธี SA) หรือ Simplified Standardised Approach (วิธี SSA) ดังนี้

(1.1.1) Standardised Approach (วิธี SA)

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงโดยใช้น้ำหนักความเสี่ยงที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดตามประเภทของสินทรัพย์และรายการนอกงบดุล รวมทั้งพิจารณาคุณภาพจากอันดับเครดิตที่ได้รับจากสถาบันจัดอันดับเครดิตภายนอกร่วมด้วย นอกจากนี้ สถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตได้โดยใช้หลักประกันทางการเงิน (Financial collateral) การหักกลบหนี้ในงบแสดงฐานะการเงิน (On-balance sheet netting) และการค้ำประกันและอนุพันธ์ด้านเครดิต (Guarantee and credit derivatives) ซึ่งสถาบันการเงินเฉพาะกิจจะต้องปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำและหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดในแต่ละเรื่องด้วย

(1.1.2) Simplified Standardised Approach (วิธี SSA)

สถาบันการเงินเฉพาะกิจอาจเลือกใช้วิธีการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตแบบวิธี SSA เป็นทางเลือกเพิ่มเติมได้ โดยวิธี SSA จะมีความซับซ้อนน้อยกว่าวิธี SA คือ ใช้น้ำหนักความเสี่ยงที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดตามประเภทของสินทรัพย์และรายการนอกงบดุล โดยไม่มีการใช้ข้อมูลจากสถาบันจัดอันดับเครดิตภายนอกในการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต และอนุญาตให้สามารถปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตโดยใช้หลักประกันทางการเงิน (Financial collateral) และการค้ำประกัน (Guarantee) เท่านั้น

(1.2) หลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตของคู่สัญญาสำหรับธุรกรรมอนุพันธ์

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธุรกรรมอนุพันธ์ เพื่อสะท้อนความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยจะประกาศกำหนดต่อไป

(2) การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านตลาด

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านตลาดตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลความเสี่ยงด้านตลาดและการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านตลาดของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์การกำกับดูแลความเสี่ยงด้านตลาดในเชิงคุณภาพเพื่อให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีการบริหารความเสี่ยงด้านตลาดที่เหมาะสม และกำหนดวิธีการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านตลาดด้วยวิธีมาตรฐาน โดยสินทรัพย์เสี่ยงที่คำนวณได้ตามวิธีนี้ขึ้นอยู่กับมูลค่าของฐานะที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจถือครองอยู่และน้ำหนักเงินกองทุนที่แบ่งตามปัจจัยความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ได้แก่ อัตราดอกเบี้ย ราคาตราสารทุน อัตราแลกเปลี่ยน และราคาสินค้าโภคภัณฑ์

(3) การคำนวณมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์เสี่ยงด้านปฏิบัติการ

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจคำนวณมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์เสี่ยงด้านปฏิบัติการ[5]ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การคำนวณมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์เสี่ยงด้านปฏิบัติการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ซึ่งกำหนดให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถเลือกใช้วิธีการคำนวณมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์เสี่ยงด้านปฏิบัติการได้ 2 วิธี คือ วิธี Basic Indicator Approach (วิธี BIA) หรือ วิธี Standardised Approach (วิธี SA-OR) ดังนี้

(3.1) Basic Indicator Approach (วิธี BIA)

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้รายได้จากการดำเนินงาน (Gross income) เป็นค่าตัวแทน (Proxy) ในการคำนวณมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์เสี่ยงด้านปฏิบัติการ ซึ่งจะคำนวณจากค่าเฉลี่ยย้อนหลังของผลคูณค่าคงที่ความเสี่ยงที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดกับรายได้จากการดำเนินงานของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

(3.2) Standardised Approach (วิธี SA-OR) รวมถึง Alternative Standardised Approach (วิธี ASA)

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจจัดสรรรายได้จากการดำเนินงานลงในประเภทสายธุรกิจที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด และคำนวณค่าเฉลี่ยย้อนหลังของผลรวมของรายได้จากการดำเนินงานคูณกับค่าคงที่ความเสี่ยงที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดไว้สำหรับแต่ละสายธุรกิจ โดยมีทางเลือกภายใต้วิธี SA-OR อีกหนึ่งวิธี คือ วิธี ASA ซึ่งอนุญาตให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจที่มีการประกอบธุรกิจให้สินเชื่อสามารถเลือกใช้ยอดคงค้างเป็นค่าตัวแทนในการคำนวณมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์เสี่ยงด้านปฏิบัติการของสายธุรกิจ Commercial banking และ Retail banking แทนการใช้รายได้จากการดำเนินงาน ทั้งนี้ สถาบันการเงินเฉพาะกิจที่จะเลือกใช้วิธี SA-OR และวิธี ASA จะต้องผ่านเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดด้วย

5.4 การดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนต่อภาระผูกพันจากการรับประกันความเสี่ยง

ให้ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนต่อภาระผูกพันที่เกิดจากการรับประกันความเสี่ยง ดังนี้

$$\frac{\text{เงินกองทุนชั้นที่ 1}}{\text{ภาระผูกพันที่เกิดจากการรับประกันความเสี่ยง}} \geq 20\%$$

โดยเงินกองทุนชั้นที่ 1 และภาระผูกพันที่เกิดจากการรับประกันความเสี่ยง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การดำรงอัตราส่วนเงินกองทุนต่อภาระผูกพันที่เกิดจากการรับประกันความเสี่ยงของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย

[5] เนื่องจากความเสี่ยงด้านปฏิบัติการไม่ได้เกิดจากสินทรัพย์ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจเหมือนความเสี่ยงด้านเครดิตและความเสี่ยงด้านตลาด จึงไม่มีสินทรัพย์เสี่ยงด้านปฏิบัติการที่แท้จริง แต่เป็นเพียงมูลค่าเทียบเท่าเท่านั้น ดังนั้น ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการจึงไม่ใช่ “สินทรัพย์เสี่ยงด้านปฏิบัติการ” แต่จะเป็น “มูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์เสี่ยงด้านปฏิบัติการ”

6. บทเฉพาะกาล

สำหรับสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูกิจการตามมาตรการของทางการก่อนประกาศฉบับนี้ใช้บังคับ โดยหากปฏิบัติตามประกาศฉบับนี้แล้ว มีอัตราส่วนเงินกองทุนต่ำกว่าอัตราขั้นต่ำตามที่กำหนด จะไม่ถือเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติของประกาศฉบับนี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะดำเนินการตามแผนฟื้นฟูกิจการแล้วเสร็จตามที่ทางการกำหนด

7. วันเริ่มต้นบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2562 เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 2 กันยายน 2562

(นายวิรไท สันติประภพ)
ผู้ว่าการ
ธนาคารแห่งประเทศไทย

ฝ่ายกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ
โทรศัพท์ 0 2283 6373, 0 2283 6372